

Микола Лесик

*здобувач за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Україна, м. Івано-Франківськ*

Уляна Савків

*кандидат економічних наук, доцент кафедри
менеджменту і маркетингу,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Україна, м. Івано-Франківськ*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

Освітня індустрія – це сукупність установ, організацій, педагогічних кадрів та інфраструктури, які забезпечують надання освітніх послуг. Значення освітньої індустрії для економіки країни важко переоцінити, так як, освіта є ключовим фактором розвитку інновацій, технологій та ефективного використання людського потенціалу.

Освітня сфера має безпосередній вплив на збільшення продуктивності праці, поліпшення якості життя громадян та зменшення бідності. Країни з високим рівнем освіти зазвичай мають більш стабільну економіку, вищу конкурентоспроможність їхньої продукції і широкі можливості для інновацій та розвитку. Таким чином, освітня індустрія виступає катализатором економічного зростання і соціальної стабільності країни [1, с. 326].

Освітню індустрію в Україні з економічної сторони можна оцінити як таку, що потребує значних інвестицій для її реформування та подальшого розвитку. Сьогодні фінансування освітньої сфери в нашій країні недостатнє, що позначається на якості навчання та низькій заробітній платі педагогічних працівників.

Освітня індустрія в Україні може стати запорукою розвитку економіки країни. Вітчизняні компанії відчувають дефіцит у кваліфікованих кадрах, які володіють актуальними знаннями та практичними навичками. Приватний сектор стимулює розвиток освітньої сфери і відбувається перехід на модель приватного фінансування освіти. До прикладу, приватні школи, коледжі та університети набувають популярності через кращу якість навчального процесу, матеріально технічну базу, що забезпечує можливість працевлаштування після закінчення навчання.

Протягом останнього часу значного розвитку набула онлайн-освіта. Шляхом впровадження сучасних технологій з'являються нові можливості для навчання. Онлайн-курси та різноманітні програми перепідготовки стають все популярнішими в Україні, що при значно менших матеріальних затратах на організацію освітнього процесу, забезпечує ширший доступ до знань.

Проте слід зазначити, що більшість освітніх установ в Україні, які зазвичай державної власності, мають застарілу матеріально-технічну базу, що відображається на якості навчання та знижує конкурентоспроможність українських здобувачів освіти на міжнародному рівні.

Економічна криза позначилась на розвитку освіти в Україні. Наприклад, за обмеженої кількості бюджетних місць, високої вартості навчання у

порівнянні з середніми доходами населення формуються значні економічні перешкоди для вступу та отримання якісної освіти. При цьому, відсутність освітніх програм кредитування абітурієнтів додатково погіршує ситуацію. В результаті цього, країна потенційно втрачає сотні майбутніх кваліфікованих кадрів щороку [2, с. 204].

На шляху до розвитку освітньої індустрії в Україні маємо багато викликів, але також і багато можливостей, тому правильне вирішення економічних проблем активно сприятиме покращенню якості освітньої сфери та забезпечить формування потужного підґрунтя для подальшого розвитку країни.

Українська освітня система піддана впливу різноманітних негативних факторів, що несуть потенційні загрози для її ефективності та розвитку. Однією з ключових проблем є недостатнє фінансування, що призводить до обмежень у розвитку інфраструктури навчальних закладів, зниження якості освіти та недостатньої оплати праці педагогічного персоналу. Корупція є серйозним чинником, що впливає на освітню систему, оскільки вона може проникати в різні її аспекти, починаючи від процесу вступу до закладів освіти і закінчуючи оцінюванням успішності учнів.

Недостатня модернізація та адаптація до сучасних педагогічних та технологічних тенденцій також ускладнюють ситуацію. Відсутність відповідних змін у навчальних програмах та методиках навчання може призвести до втрати актуальності освітнього процесу та недостатньої підготовки випускників до вимог сучасного ринку праці.

Політична та соціальна нестабільність також вносить свій внесок у складність ситуації. Напруженість у політичному середовищі та соціальні конфлікти можуть спричинити збої в нормальному функціонуванні освітньої системи та перешкоди для її розвитку.

Нерівність у доступі до якісної освіти є ще однією серйозною проблемою, яка потребує уваги. Вона може призводити до створення соціальних нерівностей та обмежувати можливості розвитку для окремих соціальних груп.

Ці проблеми вимагають уважного аналізу та прийняття ефективних заходів для їх вирішення з метою поліпшення ситуації в українській освітній системі та забезпечення кращих умов для навчання.

Звичайно в Україні є також можливості для розвитку освітньої індустрії. Зокрема, після здійснення ряду кроків реформування галузі, включаючи децентралізацію та зміни в навчальних програмах, залучення іноземних інвестицій у розвиток освіти можуть позитивно вплинути на стан та майбутні перспективи освітньої індустрії в Україні [3, с. 10].

Критичним моментом, на який необхідно звернути увагу є фінансування освіти. Підвищення заробітної плати працівників осінньої галузі та створення якісних умов для подальшого професійного розвитку значно збільшить привабливість професії, що в подальшому сприятиме залученню якісного кадрового потенціалу, який наразі спрямовується до інших галузей з більш привабливими умовами праці та матеріального забезпечення.

Важливість освітніх послуг в Україні визначається можливістю за допомогою кваліфікованих фахівців генерувати інноваційну продукцію, формувати систему державного управління, впливати на економічний стан у галузях економіки. Однак результат цього процесу прямо залежить як від

тих, хто навчається, так і від тих, хто навчає. Корисний ефект можна вважати результатом освітньої діяльності працівників освіти [3, с. 10].

Проаналізувавши особливості освітньої індустрії в Україні можна зазначити, що ключову роль в розвитку освіти відіграє держава. Україна має систему загальної середньої освіти, вищу освіту та післядипломну освіту, яка в більшості знаходиться в державній власності, що вимагає від держави значних фінансових витрат, при хронічному дефіциті бюджету. Однак, зважаючи на те, що освітній сектор є основою подальшого розвитку суспільства, держава повинна забезпечити якість реформ, від яких залежить майбутнє країни в довгостроковій перспективі.

Освітня індустрія має вирішальний вплив на розвиток економіки країни, щоб залишатися конкурентоспроможною на міжнародному ринку, держава повинна орієнтуватися на впровадження інновацій та сучасних технологій, які не можливі без якісної освітньої бази.

Список використаних джерел:

1. Сікорський П. І. Розвиток національної освіти і науки в Україні : навч. посіб. Львів. 2009. 326 с.
2. Ніколаєнко. С. М. Освіта в інноваційному поступі суспільства. Київ: Знання. 2016. 204 с.
3. Ковальчук Р. Л. Законодавче регулювання якості вищої освіти в Україні: стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича*. Чернівці, 2015. №5. С. 10–14.
4. Сидор Г. В., Савків У. С. Сучасна інтерпретація освітніх послуг в Україні. Інноваційно-інвестиційний розвиток аграрної сфери – запорука продовольчої безпеки країни : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Миколаїв, 26–28 трав. 2022 р.). Миколаїв, 2022. С. 181–184.

Оксана Марунчак

*викладач гуманітарних дисциплін,
викладач вищої категорії,*

*НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

РОЛЬ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Освітні технології відіграють ключову роль у формуванні безпечного та ефективного навчального середовища, особливо в умовах інклюзивної освіти. Вони сприяють не лише академічному розвитку студентів, але й забезпеченню їхнього фізичного та психологічного благополуччя. Інклюзивна освіта передбачає навчання дітей з різними потребами в одному середовищі, що ставить перед освітніми закладами додаткові вимоги щодо охорони праці та безпеки.

Сучасні освітні технології надають інструменти для індивідуалізації навчання, адаптації навчальних матеріалів і створення комфортних умов для всіх студентів, незалежно від їхніх фізичних або психологічних особливостей. Це включає використання спеціалізованих програмних